

SZLOVENSZKE NOVINE

720 EAST 4th STREET, BETHLEHEM, PA.
Phone 4912

SZHÁJA VSZÁKI PÉTEK - PUBLISHED EVERY FRIDAY

Editors: Kalmán Bankó & Stephen Bankó, Reditela

Business Manager, Louis J. Bugel

NAPREJPLÁCSATI CEJNA	SUBSCRIPTION RATES	
Na edno leto	\$1.50	For one year \$1.50
Vu Europo	\$3.00	To Europe \$3.00

SZLOBODSCSINA I SZÚHA PRÁVDA.

Zdrúzene Drzsele Szeverne Amerike szo sze vu szlobodscsina odiesenom znamejny porudile. Szlobodscsina je bila zse blúzi poldrúgo szótino lejt ona lesescsa zvezjda na nébi národa etoga, stera ga je po ednorazmejnja i vkúpedrzsánja doszta kúrt kmiesni i braszótavi potáj k blájzensztva zveliesanoj zibe li pripelna. Szlobodscsini má vhálti ete národ, ka je na zmoznoszti návjísto sztu prisao i dneš den Amerika kak zláta koronai vszej drúgi národov sztoji vu vakievcsiszti vizikoszti.

Amerike moudri zákone reditelje szo tou szlobodscsino vu vszákoni vrejmeni nezstanoma pred osmi drzsal i kelikokoli zákonoj szo redili, na tou szo vszgdár pazko meli, naj szlobodscsine szvéto esútejnye obsej jeno neke vunyem.

Vu etaksem nakanejnji sze je porodila tak zvána: Szúha Právda tudí vu Ameriki. Reditelje nyáni szo to nájbogse namasjoli gda szo jo redili, sz szo blájzensztva tundamei miszili potúrti zsnvou.

Istina, nakanejnje je odieseno, cil je plemeniti bio; ali szledi sze je szkázalo vó, ka szo szlo-

bodscsine roké zvezjdo vu nyel. "návdí, je tomu ma nej právda kriva, nego oni, ki jo na szpunyávanye priszljávajo. Ali kak stées sztoji delo, kakoli je zrok etoj krivici, telko za sztalno vidimo, ka jo návjeksi tao národa nepostúje; rávno záto nej, ár szlobodscsino vidi i esúti vunyey podkopano.

Vu voditelni okroglinaj szo tou sze tudí opazili i od dnéva-do dnéva esújemo tezsávne reesi, stera zákoni reditelov opazko na tou esújemojno opominao je, naj vesinjto nika vu tom deli ár táksi zákoni, stera národ nezdrzil, je nej na naprejdejnje nyegovo, nego szkvarjejnja rúsesce klíce rászúrjáva vunyem.

Csi stoj strto zapouved prelo mi, on péto, sészto tudí nezdrzsi i gresio de prouti szédmoj, ouzmoj i bogne prouti vszejm ovim tudí.

Vu etakso formo sze jáko lehko szgodi, ka ovi zákoni, stera je národ vszgdár za szvéto szpoznai i verno szpunyávo: tudí zgdúboj obhádnoszti szvojo i nyi postúvnyave sze vlekne vu obesútessem szrei prebivásztva. Szlobodscsina, prídi kmam kráslasztvo tvoje vu Szúhoj Právdi tudí!

toga volo ár zemlé okrogloszti háfar naprávi eslovecseni poglédi. Ali ka esloveka pogléd trno dalecs szégne csi nyemi kaj pouti nepreaztávi vu tom níkse dvojnoszti nega.

Z Francúskoga országa krája vidi na Corsica otoka bregáj bodouse poszvejte; tá dalecsina je 186 májlov.

Vu Californii z Mount Shasta bregáj vidi na Mount Helena bregj, csi z ednoga na ovoga z gledalom znamejnje dá. Tou pa je esese dáto 192 májla. Te nájszlejden háfar eslovecsenga pogléda pa je esese nej dolizmerjeni.

Gde sze veliki bogátci nájráj zdrzsávajo vu leti?

Amerika má eden lejpi otok, (sziget) tak sze zove: Mt. Desert Island. Té otok na teliko zdravo i nászladno klímo má, ka sze je do etímo esese nej nájsao eslovek, komi bi sze nej dopádnola.

Kak sze mejri strumflor velikoszti?

Strumple numere májo, stera numere zsenzské sze dobro poznajo i vszaka zná, kakso numero strumfle potrebúje.

Ali za tou sze je esese malo zsenzské i vejni, da moskov tudí, brigalo, od kud té numere zhájajo. Zesizsita prúsztja je tá pout, po steroj sze tou doszégne. Strumfle ogávni mejrijo od konea pálea, do konea péte. Stera zsenzské záto 8 inčov dúgi podplat mári tisztaj 8-mo numero strumfle trbej. Numere sze po pou numeraj racsnájajo i za toga volo je nejpotebno, na za od 8 inčov komáj dugso nego 9-to strumflo kúpimo, ár sze oszem i pou numeraj tudí dobi i je zadoszta tudí.

Kak dalecs eslovecsi pogléd szégne?

Ka kak dalecs eslovek vidi, tou je jáko tesko dolizmeriti, za-

ZIDAJTE SZI NA PEMBROKE OKROGLINI TAM SZE RESITE SZTEJSZKE.

Fundusje Sze Odávajo od \$250 Vise

Lehke Ráte. Z placšivanyom nete meli nevoulo.

Soula tam na Meszti

szamo na nisterni block od Liberty High Soule,

Doszta Nouvi Hramouv De Sze Zidalo.

Szkrb Mejte, Kak de Tá Vrejdnoszti Narascšivála.

Meszto je Mejás z Edgeboro.

Za kontraktuse dobro sztoji Lehigh Valley National Bank.

KI SZE ZA TOU BRIGAGAJO NAJ PRÍDEJO K

Pelajte sze znami ednouk gledat tou lejpo meszto.

Pembroke Development Companíji

HENRY MACK, Caszár

GLAVNA OFICA 49 W. Broad St. Phone 408

Bethlehem, Pa.

Bethlehem, Pa.

A. E. CALLONE, Zavúpnik odaje

KI MÁ OFICO 613 E. 4th St. Phone 4108

Tou dobrouto szo amerikan-szki penezni kralovúje, kak J. P. Morgan, Edsel Ford, Rokefel-terje i drúgi, tudí dobro opazili; lejpe za leto kastéje i pavillone szo szí dáti tam goriposzta i letne híce eden návjeksi tao-od tisztec gledájo prejk mourja, ár jo oni tam necsújto ár na tom otoki je te tudí diheka puno mlácsno szprotolajtje.

Kak tesko sze sztarejsi eslovek vcsi písztati!

Vesenyé je za mláde túdi i tak lehko právimo, jedino li szamo za mláde. Gda eslovek sztarejsi gráta, nyemi vszake féte vesenyé tesko szpádne, doszta jih je pa táksi, ka szo niti nej mogoucsi sze níkaj navesiti.

Csi ednoga sztároga esloveka scsémno navcsiti písztati, tou je nyemi táksa zsmécsava, ka od toga vékse teskouese nepozna. Sto je vu szvojem szitki nígdár nej próbo níka písztati, tiszti pa niti necse privoliti, ka bi ga stoj písztati vesio.

Vu moonlight Schooli szta bi-lej dvej zsenzski, ki szta sze po trej kédnov rédnom vesenyey níkak nej mogle navcsiti szamo edno jedino lítero dolizpíszati.

Csi vam trbej ÁGENTA, ki szamo PRAVICO PÓVEJ: pois-csite gori STEVE GAZDA.

Csi scséte szekulzjati HRAM, POHÍSTVO, ali AUTOMO-BIL, pridte k-STEVE GAZDI! Nase speciálne vrejdnoszti na ete kedén zaodati szo:

1. Hayes Str. pouleg Sixth Str. polojno dupliske zidíne, 6 hízs i padlás, vrouese vodé toplouca, nouve fajte bejli sink, kouponca i vsze potrejbcsine \$6,000.
2. Fifth St., blúzi Edward St. polojno dupliske zidíne, 8 hízs, padlás, kouponca, elektrik, sewer i gas \$5,550.
3. Za trstvo hranna E. 4th St. blúzi pri Buchanan St. polojno dupliske zidíne zevszemi potrejbcsinami 9 hízs. \$9,300

HRAMI I FARMÉ NAVSZEKRAJE. POISCSITE OBPR-VIM NÁSZ GORI.

STEVE GAZDA, lasztník.

GAZDA REALTY CO.

746 E. 4th Street. Bethlehem, Pa. Phone 227-M.

János Vitéz

Piszao: Petőfi Sándor; Pozslo vencso: Polgár Sándor.

Dobro, da nej sztao je János, nego szedo,
 Ár bi vguibe szpadno té glasz gda je zvedo;
 Nevej ka vcsiniti, ... k szrci je popadno,
 Ár nyemi na nyé je tuge kamen szpadno.

Tak szedi do casza, nejmo obtrdjeni,
 Potom pregovori, tak, kak z szna zbudjeni:
 Vó z pravico! jeli, ka mozá je vszela?
 Bole tak naj bou, kak vzemli ka bi bila.

Esese li bi vido ednouk jo naszlejdyne,
 Szladtko bilou bi tou britko právidejnye.
 Ali na obrázi vido je sznehjieske,
 Ka prvejse recsi nyéne szo pravicsne.

XVIII.

Doli nagne János glavou zdaj nasztouli,
 Szkuzé napústjio nyemi sze povouli,
 Ka je gúeso vsze je li zszasztno pravo
 Od bolezní nyemi jezík sze zasztavo.

Zakaj nej szem szpadno vu bojne besznoucsi?
 Zakaj nej vtou sze v mourja divjoj moucsi?
 Zakaj trbelo mi je na té szvejt pridti,
 Grumski kamen éte, mantró tou trpeti?

Hejnyala mantrati koncso ga nevola,
 Po velkom trúdi tak, csi bi obtrdnola.
 "Kak je mrla, pravte! ka je zrok nyé szmrti?"
 Pita,—i sznehjieska zacsne pá praviti.

"Prevnogo nevoule mejla je szirouta,
 Nájvecs jo mantrála macsiha prekédéta;
 Bár oplészala je za tou hída para,
 Ár na glád je prisla tá mrszka kozara.

Pa túdi i vász je prevecs szpominála
 Jancsi bácsi; szlejdyňa rejcs nyé tou je bila:
 Jancsi moj, Jancsi moj, szvi v miri bozsem,
 Tam na drúgom szvejtí csi sesés, tvoja bodem.

Z tejmi recsmí dúso pústíla je ona,
 Nej je dálecs meszto, gde je pokopána.
 Neszmerna vnozína vó jo szprevodíla,
 Vszaka bozsa dúsa britko sze szkuzíla.

Na prosnyou je sznehja rada privolila,
 Da k Iluske grobi nyega bi vodila;
 Tá pridoucs, voditel nazáj sze je ogno,
 János pa sze v tugi na drági grob nagne.

Prejk szí je premiszlo vsze prejdoucsé delo,
 Gda Iluske szrcé esce je gorelo,
 Szrcé ino lica—i zdaj v mrlzój zemli
 Povehnyeni té kincs lezsi zse szrányeni.

Doli szo zse zajsli szunca szvetli tráki,
 Meszto nyí pa bejli mejszec je na zrúki,
 Zszasztno preszvejtí jeszénszko noucs zláto,
 Od lúbléni grúdic János sze odkláto.

Znouva nazáj ide. Na grobi od zglávja
 Prouszten máli grmics scipka sze oznávla.
 Vtrgne szí cevt eden, potom dáleidoucs,
 Szí szledécsé míszli, po tíhoma orkoucs.

Kí zsnýé práha szhájas, rouzsa szzirotinszka,
 Bojdi mi tíváris vu szitki jedínsztva;
 Vandram, vandram dálecs, csi do konca szvejtá,
 Pokécs szmrt nevgaszi oucsi mi poszvejtá.

XIX.

Vu vandranýi János dvá tívárisa má,
 Te prvi je zszaszt, kí v szrczej ga mantrá;
 Te drúgi pa szábla vu toki vszézcsa
 Je od krvi tórkov krvávo erdézcsa.

Po nezmani potáj z etima vajdlári,
 Mejszec dosztaokrát bio je zse pún i sztári,
 Zíme gvant v szprotolja oblejcs sze opravo,
 Gda zszasztí szvojój János tou je pravo.

Povej, gda ftísas zse vekvecsno boleznosz,
 Oh tí, vu mantrányi parouva dreszélnozsi;
 Csi bujti me nemres dónok zakaj nejdes
 Inam, gde znábídti bougse meszto nájdes.

Vídím, da nemres tí meni szmrti dati,
 Vídím, indri morem nyou goriszszkati.
 Záto óh nevoule, zdaj zse zvami idem,
 Zselno szmrt szí privasz vejím, da gorinájdem.

Dale prízestní keden.)

KNIGE

POPRAVLAMO I ZVÉZSEMO

ZÁTO CSI MÁTE KNIGE, NA STERI SZO SZE TÁBLE
 RAZTRGALE; CSI BI SZI KAKSE LEJPO CSTENYÉ STE-
 LI OBARVATI I NA DUGSA LEJTA TÁ DJÁTI: POISCSI-
 TE NASZ GORI, MÍ VAM TAK SZTÁRE KNIGE, KAK
 NOUVE, LEPOU NOTRIZVÉZSEMO.

Z-NASIM DELOM TE ZADOVOLNI INO MO VAM TO NÁ-
 NISISO CEJNO RACSÚNALI.

Tudi gorivzememo vszefelé stamparszko delo ino je vu
 nájkrcsisem vrejmeni na vaso zadovolnoszt zgotovimo.

Stamparija Szlovenszki Novine
 720 E. 4th St. Bethlehem, Pa.

—16—

do etimao tákocsárlí, sze bogne esce poménsa. Tin-
 ko túdi za sztálno nedenejo na nyihovo meszto. Od to-
 ga niti gúcsa nega. Vó nyim dájo pout nyihovo. Ka-
 ma naj idejo? Príde nouvi vucsitel, on vzeme prejk
 prebiválísese, pri málicske kúhnye ognýicsi de drúga
 zszaszka kúhala-pedla; szirouta zszena nyihova pa
 gde naj szprávla lángos za deco?

Kívnejo szí z glavouv vcseszkrát i temna sztraho-
 ta sze nyim je szkrívala prevednoma pod moutnov
 bojanzostvoj nyihovov, kak szo znouva, pa znouva
 csútíli, ka szí niti míszlíti nemrejo na tou, ka, kama
 sze naj obrnéjo, kak szí naj delo ravnojo na koj szí
 naj míszlíjo, ali ka naj probajo.

Csi sze káksa csúda nezgodí, prejdemo,—právjio
 szamí vszuebl.—Niti jaz, niti zszena, zse tak neva du-
 go ládala. Te pa sze deca zapústjio. Ka bode?

Zacsnejo sze dolízacsiti, nej szo steli szí na dale
 premiszlávati. Doli szo szí legli na trdo leszeno psz-
 telo i ocsi szí zapréjo, naj kak naj hitrej zaszpljo.

I zdaj szo nejzeca tráki z mlácsnov szveklocsoov
 krotko tálegli na blazino, k sztároga vucsítela kos-
 natój szzejroj glávi i sálne, lúbléne szenyé szo nyim
 prineszli na ocsi.

Vu souli szo bíli, tam szo szedeli pred decouv i
 deca szo lepou odgovárjali na pitánya nyihova.
 Ednouk szamo vszi goriszstánejo. Dveri szo sze oud-
 príle i notrisztoupijo trijé-stirje prevecs odloucsi-
 goszpudje. Rávno te sze je automobila pórkanye túdi
 csílo na dvoricsi. Goszpon vucsítel dolízastoupijó od

—13—

Na málom trnáci sze je zse kadílo szladtko zelje.
 Z pocsinýenosztjov szo je grabíli vszi, ználi szo, ka
 pride zanyim. I dónok, níka vu etój pocsinýenosztí je
 csemerílo Sárosico.

—Ka szí zbréate?—je pítlá.—Sziromák Lajesi,
 boug zná, csi má szladtko zelje za vcsérjo vu Pesti.

I pogléd je na prekleta sztejno vrgla, gde szo
 famílije kejpi víszíli. Mejszeca krotek poszvejt, steri
 sze je medtejm z obládnosztoj zdígávao víse i, víse
 na feobi nébe, je preszvejtó vu szvéteano oblecsene
 famílije kejp. Tam szo bíli vu ferenejóska oblejcsi
 goszpon vucsitel, vu szvílnom blúzi nyihova zszena,
 vu bejnom gvantí deke i dvej málví, Karesi vu szí-
 voredátom tríkó gvantí i Lajesi, te návjeksi, vu dúgi
 lacsaj, z odloucsením, na píslícs zvézaním olsztikom.

—Zse bi pá leho píszo,—szo szí pogúcsáli sztári
 goszpoud.—Gda je rejszam na szlejdyne píszó?

—Premínoucsi keden,—je odgovoríla z drgeta-
 jouscim glászom zszena.—Glász nyej je taki drgetati
 zacsno, csi je od nájsztarejszega színá gúcsala.—Tou
 je píszao, ka v jeszén znábídti eden keden szlobocsí-
 ne dobi i domou príde, ár bi zse jáko rad lángos jo.

Na eto je naprej mogla vzéti roubcsek z zszebke,
 naj szí ocsi zbríse.

—Vej nyemi je zse esasz—szo nadaljáváli sztári
 goszpoud.—Zse de trj lejta, ka szmo ga nej vídli. Stó
 zná, ka vsze sze je nej zgoudílo zsznyim od tíszti mao.
 Csi sze je nej na kárte návcsó, ali na pítvino. . . .

—Ali ka esce nej!—je vdgovoríla obsájeno
 zszena.

